

Levenskwesties

In deze folder leest u in het kort over grote beslissingen over het einde van het leven, zoals niet reanimeren en orgaandonatie. U leest waar u meer informatie kunt krijgen en hoe u uw keuzes kunt vastleggen.

Belangrijke punten

- U kunt zelf kiezen hoe uw zorg in de laatste fase van uw leven eruitziet.
- Het is goed om op tijd na te denken over het einde van uw leven.
- U kunt zeggen dat u niet gereanimeerd wilt worden.
- U kunt zeggen dat u niet beademd wilt worden.
- U kunt kiezen om organen te doneren na uw dood.
- U mag uw keuzes altijd veranderen of intrekken.
- Vertel uw wensen aan uw arts en familie.
- Leg uw wensen vast.
- Uw kunt praten met uw (huis)arts en verpleegkundige over deze keuzes.

Onderwerpen over levenskwesties

Iedereen kan in een situatie komen waarin grote beslissingen over het einde van het leven moet nemen. Het is goed om daar op tijd over na te denken.

Voorbeelden van onderwerpen:

- Stervensbegeleiding;
- Niet reanimeren;
- Niet beademen;
- Behandelverbod;
- Levenswensverklaring / Zorgverklaring;
- Euthanasie (uw leven beëindigen op uw verzoek);
- Orgaan- en weefseldonatie;
- Obductie (inwendig onderzoek van het lichaam na overlijden;)

Een gesprek met uw arts of verpleegkundige kan u helpen om hierover een mening te vormen.

Wij vinden het belangrijk dat u goed geïnformeerd bent. U hebt als patiënt het recht om zelf te beslissen over uw leven. Dit heet het zelfbeschikkingsrecht.

U kunt een wilsverklaring (een brief waarin u uw wensen opschrijft) altijd veranderen of intrekken.

Heeft u al een schriftelijke verklaring of staat u in het Donorregister? Vertel dit aan uw arts of verpleegkundige. Vertel het ook aan uw contactpersoon, zodat hij of zij op de hoogte is.

Stervensbegeleiding

Een patiënt die gaat sterven, heeft vaak behoefte aan extra zorg. Deze zorg kan bestaan uit:

- Het verminderen van pijn;
- Hulp bij wassen, aankleden en andere dagelijkse verzorging;
- Voeding die u niet zelf kunt eten, maar via een slangetje of infuus krijgt;
- Gesprekken met zorgverleners;
- Mogelijkheid om doorlopend bezoek te ontvangen;
- Liggen op een eigen kamer.

U mag zelf aangeven welke zorg u wilt. Soms kan niet alles, maar vaak is meer mogelijk dan u denkt.

U kunt ook aangeven waar u wilt sterven: thuis, in het ziekenhuis of bijvoorbeeld in een hospice.

Niet reanimeren

Als het hart stopt en iemand niet meer ademt, kan reanimatie soms het leven redden. Dit moet direct gebeuren om hersenschade te voorkomen. Meestal wordt iedere patiënt in zo'n situatie gereanimeerd.

Soms besluit een arts om niet te reanimeren omdat dit medisch geen zin meer heeft. Dit wordt in het medisch dossier genoteerd. U kunt ook zelf een verklaring niet reanimeren maken. Bespreek dit altijd met uw naasten.

Verklaring niet reanimeren is verkrijgbaar bij:

- Uw arts;
- De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde.

Niet beademen

Soms is het nodig om iemand in leven te houden met een beademingsmachine. Hierbij krijgt u een buisje via de mond in de luchtpijp. Door dit buisje gaat lucht van de machine naar uw longen en weer terug.

Bij reanimatie hoort vaak ook beademing. Maar soms is beademing nodig zonder dat er sprake is van reanimatie.

U kunt vooraf vastleggen dat u niet beademd wilt worden.

Uw arts kan ook besluiten dat beademing geen zin heeft voor uw situatie. Beademing is namelijk een zware behandeling voor uw lichaam.

Uw arts kan inschatten dat uw lichaam dit niet kan verdragen.

Verklaring niet reanimeren of verklaring behandelverbod zijn verkrijgbaar bij:

- Uw arts;
- De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde.

Behandelverbod

Met een behandelverbod legt u vast dat u bepaalde behandelingen niet wilt, ook als dit betekent dat u sneller overlijdt. Voorbeelden: geen bloedtransfusie of geen sondevoeding. Bespreek dit altijd met uw naasten.

U kunt dit zelf opschrijven of een formulier gebruiken.

Verklaring behandelverbod is verkrijgbaar bij:

- Uw arts;
- De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde.

Levenswensverklaring en Zorgverklaring

Met deze verklaringen legt u vooraf vast welke medische en verpleegkundige zorg u wel of niet wilt. Bij een levenswensverklaring geeft u ook aan dat u geen levensbeëindiging (euthanasie) wilt.

Formulieren *Levenswensverklaring* en *Zorgverklaring* zijn verkrijgbaar bij de Nederlandse Patiënten Vereniging.

Euthanasie

Goede palliatieve en terminale zorg (zorg om klachten bij een ernstige ziekte te verminderen) kan het lijden vaak verlichten. Toch kan het gebeuren dat niets helpt tegen het lijden. Een patiënt kan dan zo ondraaglijk lijden dat hij de arts vraagt om zijn leven te beëindigen. Dit is altijd een uiterst middel.

Euthanasie betekent dat een arts uw leven beëindigt op uw uitdrukkelijke verzoek.

Dit mag alleen als:

- er geen andere manier is om uw lijden te verlichten;
- er aan strenge wettelijke regels wordt voldaan.

Niet hetzelfde als:

- stoppen met een behandeling;
- zorg om pijn zo veel mogelijk weg te nemen (ook al kan dat het leven verkorten);
- hulp bij zelfdoding (u neemt zelf de middelen).

Er is geen wettelijk recht op euthanasie. Een arts mag weigeren, maar moet u dan doorverwijzen.

Formulier *Euthanasieverklaring* is verkrijgbaar bij:

- Uw arts;
- De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde.

Orgaan- en weefseldonatie

In het Donorregister kunt u vastleggen of u na uw overlijden organen of weefsels wilt doneren. Zo weten uw familie en arts wat uw keuze is. Bespreek uw keuze altijd met uw familie. Dat geeft duidelijkheid en voorkomt onzekerheid.

Over dit onderwerp is een aparte folder beschikbaar:
Het antwoord op de meest gestelde vragen over orgaan- en weefseldonatie.

Formulier Donorregistratie

Met dit formulier legt u vast of u donor wilt zijn, en voor welke organen en weefsels u toestemming geeft.

Een registratieformulier kunt u opvragen bij het Donorregister.

Uw lichaam aan de wetenschap geven

U kunt uw lichaam na overlijden geven aan een universiteit voor medisch onderwijs en onderzoek.

Neem hiervoor zelf contact op met een universiteit of universitair ziekenhuis. Zij sturen u de formulieren.

Obductie

Obductie is een inwendig onderzoek van het lichaam na overlijden, ook wel autopsie genoemd.

Hiervoor is een aparte folder beschikbaar: Informatie over obductie. U kunt deze vragen bij uw arts of verpleegkundige.

Meer informatie

Naast deze folder hebben wij ook de folders:

- Tijdig spreken over het levenseinde bij een levensbedreigende ziekte (NPCF) – een folder met tips voor gesprekken met zorgverleners.
- Folders van KWF Kankerbestrijding voor mensen met ongeneeslijke kanker.

Vraag uw arts of verpleegkundige gerust om deze folders.

Voor meer informatie over de genoemde onderwerpen kunt u bij de volgende instanties terecht:

- Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie: 030 - 297 0303
www.npcf.nl
- Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE):
020 - 620 0690
www.nvve.nl
- Nederlandse Patiënten Vereniging (NPV):
0318 - 54 78 88
www.npvzorg.nl
- Donorregister: 0900 - 821 2166
www.donorregister.nl
- Nederlandse Kankerbestrijding/KWF
800 - 022 6622
- Netwerk Palliatieve Zorg Midden-Holland:
0182 - 50 55 34
www.palliatief.nl/middenholland

Wilt u na het lezen van deze folder met iemand praten?

Dan kunt u terecht bij uw huisarts of behandelend specialist.

U kunt ook praten met een verpleegkundige, geestelijk verzorger of medisch maatschappelijk werker.

Bel voor contact het algemene nummer van ons ziekenhuis: 0182 - 50 50 50.

Groene Hart Ziekenhuis, Locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda
0182 – 50 50 50
www.ghz.nl

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie : Marketing & Communicatie
september 2025
02.07.035